

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Podpredsedníčka vlády a ministerka investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie predkladá *Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“)* na základe úlohy B.1. z uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 340 zo 16. júna 2021 k Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na mesiace jún až december 2021.

Cieľom návrhu zákona je reflektovať niektoré otázky aplikačnej praxe a upraviť vzťahy v súlade s identifikovanými potrebami adresátov právnej úpravy.

Návrh zákona ruší inštitút integrovaných obslužných miest (ďalej len „IOM“), keďže v zásadnej časti činností nenašiel predpokladané uplatnenie. Časť činnosti, ktorá sa týka vydávania výpisov z verejných evidencií bude zachovaná, pričom táto činnosť bude realizovaná cez príslušné inštitúty zákona č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrhom zákona dochádza k revízii právnej úpravy zriaďovania elektronických schránok pre orgány verejnej moci, zriaďovania a aktivácie schránok pre zapísané organizačné zložky a deaktivácie schránok pre fyzické osoby podnikateľov. V oblasti doručovania dochádza k úprave pravidiel doručovania elektronických úradných dokumentov v prípade deaktivácie elektronickej schránky s cieľom minimalizovať špekulatívne konanie pri deaktivácii elektronickej schránky a zefektívniť činnosť orgánov verejnej moci pri doručovaní elektronických úradných dokumentov.

V oblasti autentifikácie sa navrhuje otvoriť právnu úpravu pre používanie iných ako dnes v zákone o e-Governmente ustanovených autentifikátorov. Zachováva sa možnosť autentifikácie s použitím dokladov (eID a doklad o pobyte cudzinca), ako aj autentifikačných prostriedkov notifikovaných podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014 z 23. júla 2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zrušení smernice 1999/93/ES (ďalej len „nariadenie (EÚ) č. 910/2014“) a pre iné autentifikačné prostriedky sa navrhuje zaviesť postup posudzovania ich súladu so štandardmi a postupmi podľa zákona o e-Governmente, ich evidencia a následné používanie podľa rozhodnutia orgánu verejnej moci.

Na základe podnetov z aplikačnej praxe sa navrhuje umožniť vytváranie elektronického úradného dokumentu aj ako elektronického dokumentu bez použitia elektronického formulára.

Návrhom zákona sa zároveň navrhuje rozšíriť okruh osôb oprávnených na vykonávanie zaručenej konverzie, upustiť od povinnosti vedenia evidencie u osoby vykonávajúcej konverziu a používanie len centrálnej evidencie zaručených konverzií, v spojení s maximálnym zjednodušením náležitostí osvedčovacej doložky.

V oblasti vládneho cloudu sa navrhuje presun právnej úpravy zo zákona o e-Governmente do zákona č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a súvisiace zmeny v tejto časti úpravy,

vrátane povinností orgánu vedenia a orgánov riadenia. Navrhuje sa tiež na úrovni zákona podrobnejšie upraviť otázky prevádzky a používania vládnej siete Govnet. Zmeny v ostatných predpisoch súvisia so zrušením inštitútu IOM, resp. s úpravou v oblasti zriaďovania elektronických schránok orgánom verejnej moci podľa zákona o e-Governmente.

Návrh zákona bol vypracovaný predovšetkým na základe výsledkov kontrolnej činnosti Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo investícií“), na základe doručených podnetov od iných orgánov verejnej moci, odporúčaní z pracovných skupín pod vedením ministerstva investícií, a čiastočne aj výstupov z auditu povinností uskutočneného v roku 2021 na základe spolupráce ministerstva investícií so zástupcami odbornej komunity.

Návrh zákona bude mať negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, pozitívne vplyvy na podnikateľské prostredie, pozitívne a negatívne vplyvy na informatizáciu spoločnosti a negatívne vplyvy na služby verejnej správy pre občana. Návrh zákona nebude mať vplyvy na životné prostredie, sociálne vplyvy a vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie. Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Predbežná informácia k návrhu zákona bola zverejnená na portáli Slov-Lex od 28. mája 2021 do 18. júna 2021, počas tohto obdobia prebiehali aj konzultácie s podnikateľskými subjektmi.

Navrhuje sa, aby zákon s prihliadnutím na dĺžku legislatívneho procesu a primeranú legisvakačnú dobu nadobudol účinnosť 1. októbra 2022, okrem ustanovení meniacich a dopĺňajúcich právnu úpravu zaručenej konverzie a zrušenia vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 29/2017 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o alternatívnom autentifikátore v znení vyhlášky č. 239/2019 Z. z., ktoré nadobúdajú účinnosť 1. októbra 2024.

B. Osobitná časť

K čl. I (zákon o e-Governmente)

K bodu 1 [§ 2 ods. 2 písm. g):

Navrhuje sa spresniť, že podľa zákona o e-Governmente sa postupuje okrem vydávania rozhodnutia, ktoré sa doručuje žiadateľovi podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov aj pri postúpení žiadosti inej povinnej osobe, pričom má sa na myslí len samotný úkon postúpenia tejto povinnej osobe podľa § 15 ods. 1 zákona o slobode informácií, a nie oznámenie postúpenia žiadateľovi podľa § 15 ods. 2 zákona o slobode informácií. Povinná osoba oznámi postúpenie žiadosti spôsobom, ktorý určuje zákon o slobode informácií, tzn. oznámenie nemusí povinne doručovať elektronicky podľa § 29 zákona o e-Governmente, ak tak neustanoví zákon o slobode informácií.

K bodu 2 (§ 2 ods. 5):

Účinná právna úprava, ktorá umožňuje použiť inštitúty zákona o e-Governmente aj na oblasti podľa osobitných predpisov, sa navrhuje len formulačne upraviť, aby ustanovenie explicitne vyjadrovalo túto možnosť aj vo vzťahu len k niektorým inštitútom (napr. elektronickému doručovaniu), alebo konkrétnym prostriedkom (napr. modul procesnej integrácie a integrácie údajov).

K bodu 3 (§ 2 ods. 7):

Legislatívno-technická úprava, zjednocujúca spôsob odkazu na štandardy.

K bodu 4 [§ 3 písm. k):

Navrhuje sa umožniť vytvárať elektronické úradné dokumenty ako dokument bez štruktúrovanej formy. Orgán verejnej moci sa môže rozhodnúť, či bude vytvárať elektronický úradný dokument s použitím elektronického formulára, alebo „len“ ako elektronický dokument. Dnes účinný postup (výlučne použitie elektronického formulára) sa pre veľa agend ukazuje príliš zložitý a limitujúci. V elektronickom formulári je mimoriadne slabá možnosť aj základnej grafickej úpravy textu, práca s elektronickými formulármi vyžaduje špeciálne softvérové vybavenie, čo je oproti práci s generickým textom, pre ktorého spracovanie existuje množstvo aplikácií, nákladné a zdĺhavé. Pre väčšinu konaní nie je v súčasnosti predpokladateľné automatizované spracúvanie elektronického úradného dokumentu jeho adresátom, čím sa zmysel povinného použitia štruktúrovanej formy znižuje. V dôsledku toho sa u mnohých orgánov verejnej moci identifikovala prax, kedy elektronické úradné dokumenty boli vydávané v listinnej podobe alebo podstatné náležitosti (napr. výrok, popis situácie, odôvodnenie) neboli uvedené v elektronickom formulári, ale de-facto v prílohe.

Formáty elektronických dokumentov, aj ich podpisov, sú už v súčasnosti dostatočne upravené v štandardoch pre informačné technológie verejnej správy. Práca s týmito formátmi je pre používateľov jednoduchá, čo je ich zásadnou výhodou.

Keďže ide o zásadnú zmenu, navrhuje sa v prípadoch, kedy elektronický úradný dokument nie je vytváraný s použitím elektronického formulára, ponechať povinnosť zasielať spolu s ním základné údaje o ňom, a to v štruktúrovanej podobe. Tieto údaje už nebudú elektronickým úradným dokumentom.

K bodu 5 [§ 3 písm. n):

S cieľom zosúladiť úpravu organizačných zložiek zapisujúcich sa do registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci so zákonom o e-Governmente sa navrhuje používať rovnaké definičné vymedzenie tejto skupiny subjektov.

K bodom 6 a 7 (§ 5 ods. 1 a 4):

Koncept asistovaného výkonu verejnej moci nenašiel predpokladané uplatnenie v zásadnej časti predpokladaných činností, a to v asistovanej komunikácii s orgánmi verejnej moci. Za jeden z hlavných dôvodov sa dá označiť zložitost' tohto konceptu a súvisiaceho zdieľania zodpovednosti za takto realizované podania. Súčasne stále platí zásada, podľa ktorej občan vo všeobecnosti môže podať podanie aj v listinnej podobe a zároveň dostupnosť elektronických prostriedkov komunikácie nie je v praxi problémom, čo ďalej oslabuje nevyhnutnosť zachovania tohto inštitútu. Preto sa navrhuje koncept asistovaného výkonu verejnej moci časti „pomoci pri komunikácii smerom k štátu“ zrušiť.

Naopak, ostatné činnosti, t.j. vykonávanie zaručenej konverzie a sprístupňovanie informácií a odpisov z registrov verejnej správy v súčasnosti stále zmysel majú a počíta sa s ich zachovaním.

K bodu 8 (§ 5 ods. 4):

Legislatívno-technická úprava.

K bodom 9 až 12 (§ 5 ods. 5 a 6):

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením inštitútu IOM.

K bodu 13 (§ 5 ods. 7):

Povinnosť vyhotovovať potvrdenie o odoslaní elektronického podania definovaná v § 5 ods. 7 návrhu zákona sa rozširuje aj na správcu špecializovaného portálu. Ide o legislatívnu zmenu, ktorá sa už dnes v praxi realizuje na základe dohody so správcom ústredného portálu verejnej správy.

K bodu 14 (§ 6 ods. 3):

Legislatívno-technická úprava, zjednocujúca spôsob odkazu na štandardy.

K bodu 15 (§ 7 až 9):

Úprava spočívajúca v zrušení inštitútu IOM z dôvodov uvedených vyššie.

K bodu 16 (§ 9a ods. 2):

Reagujúc na požiadavku praxe sa navrhuje, aby oprávnenie na prístup do elektronickej schránky obce bolo zo zákona o e-Governmente zakladané účinnosťou dohody o používaní informačného systému dátového centra obcí (ďalej len „IS DCOM“) zo strany obce. Vzhľadom na to, že na riadne plnenie povinnosti správcu dátového centra, ktorý podľa § 9a ods. 1 zákona o e-Governmente obciam, ktoré sú pripojené k informačnému systému dátového centra technické a programové prostriedky na výkon verejnej moci elektronicke, na prevádzkovanie informačných systémov verejnej správy v ich správe a na zabezpečenie základných činností v oblasti elektronického výkonu vnútorných agend a prevádzku ostatných informačných systémov, ktoré obec používa, je nevyhnutné, aby mal správca udelený prístup a oprávnenie pre disponovanie s elektronicou schránkou obcí, navrhuje sa zefektívniť a urýchliť proces udelenia prístupu a oprávnenia na disponovanie, a to tak, že správca zasiela správcovi modulu elektronických schránok v dohodnutom intervale a dohodnutým spôsobom zoznam obcí, s ktorými má uzavretú zmluvu o pripojení k IS DCOM. Súhlas obce s udelením oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronicou schránkou musí byť súčasťou zmluvy o pripojení k IS DCOM a správca je povinný ho na požiadanie správcu modulu elektronických schránok

preukázať. Uvedené riešenie zároveň musí byť súčasťou zmluvy medzi správcom modulu elektronických schránok a správcom dátového centra. Dôvodom je snaha odbremeniť dátové centrum od administratívy pri preukazovaní oprávnení na prístup do elektronickej schránky obce, pričom obci sa naďalej zachováva možnosť upraviť toto oprávnenie v dohode s dátovým centrom odlišne.

K bodu 17 (§ 10 ods. 2):

V nadväznosti na zmenu v § 2 ods. 5 sa navrhuje upraviť, aby ustanovenie explicitne vyjadrovalo možnosť použiť modul procesnej integrácie a integrácie údajov vybranými subjektami aj mimo výkonu verejnej moci.

Zákon o e-Governmente sa primárne v zmysle jeho § 2 ods. 1 vzťahuje na výkon verejnej moci elektronicke v rozsahu právomocí orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov. Už existujúca platná a účinná právna úprava obsiahnutá v osobitných predpisoch však umožňuje niektorým ďalším subjektom získavanie dát prostredníctvom IS CSRÚ. Navrhovanou právnou úpravou sa zosúladuje právna úprava obsiahnutá v zákone o e-Governmente s právnou úpravou obsiahnutou v osobitných predpisoch a zároveň sa vytvára možnosť poskytovania a konzumovania dát prostredníctvom IS CSRÚ aj pre ďalšie vybrané subjekty mimo orgánov verejnej moci, avšak kontrolovateľným spôsobom, iba pre prípady, keď tak bude ustanovovať osobitný zákon vzťahujúci sa na činnosť takýchto ďalších subjektov, a to všetko aj v záujme úspešnej realizácie národných projektov obsiahnutých v Dátovom programe. Zároveň sa umožní rozšírenie rozsahu dát poskytovaných do modulu procesnej integrácie a integrácie údajov o ďalšie významné kľúčové dáta, zaujímavé aj pre analytické jednotky v rámci využívania modulu Konsolidovanej analytickej vrstvy, a tiež pre dotknuté fyzické a právnické osoby v rámci konceptu Mojich údajov.

K bodu 18 (§ 10 ods. 5):

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 19 (§ 10 ods. 8):

Navrhuje sa zosúladenie pojmov vo vzťahu k životnému cyklu elektronických formulárov z pohľadu štandardov podľa vyhlášky č. 78/2020 Z. z. o štandardoch pre informačné technológie verejnej správy v znení vyhlášky č. 546/2021 Z. z. Zároveň ide o zjednodušenie textácie ustanovenia, pri zachovaní jeho vecného obsahu.

K bodu 20 (§ 10a):

Právna úprava vládneho cloudu z hľadiska svojho obsahu a účelu súvisí so správou informačných technológií verejnej správy a s povinnosťami orgánov riadenia a orgánu vedenia (ministerstvo investícií), preto sa navrhuje jej presun do zákona č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Nakoľko tento zákon upravuje okrem všeobecných štandardov informačných technológií verejnej správy, ako aj štandardy cloud computingu a využívania cloudových služieb, právna úprava pravidiel využívania vládnych cloudových služieb a vedenia evidencie vládnych cloudových služieb je vhodnejšia v rámci legislatívy informačných technológií verejnej správy.

K bodu 21 (§ 11 ods. 1):

Legislatívno-technická úprava spresňujúca rozsah právnych postavení, v ktorých je subjektu možné zriadiť elektronicke schránku.

K bodu 22 [§ 11 ods. 3 písm. c)]:

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením inštitútu IOM.

K bodu 23 (§ 12 ods. 2):

Podľa aktuálnej právnej úpravy je orgánu verejnej moci (ďalej len „OVM“) zriaďovaná elektronická schránka pre každé jeho právne postavenie. To znamená, že okrem schránky v postavení OVM by mal mať zároveň zriadenú a aktivovanú elektronickú schránku v postavení právnickej osoby, fyzickej osoby – podnikateľa alebo zapísanej organizačnej zložky, ak je aj v takom postavení a odosielateľ elektronickej správy si mohol pri doručovaní vybrať z viacerých schránok patriacich tomu istému subjektu, t. j. podľa toho, či oslovuje subjekt v postavení OVM alebo v postavení inom (napr. OVM ako zamestnávateľ v pracovnoprávných vzťahoch a poisťovníckych vzťahoch pri komunikácii so Sociálnou poisťovňou alebo zdravotnými poisťovňami). OVM dnes musí spravovať elektronické správy v dvoch rôznych schránkach, pričom vytváranie doručenký sa riadi odlišnými pravidlami, v závislosti od typu schránky.

Nakoľko mnohé OVM považujú toto riešenie za zložité, neefektívne a časovo náročné, navrhuje sa zmena v prístupe pri zriaďovaní schránok subjektom, ktoré sú OVM a zároveň osobou v inom právnom postavení. Existujúce schránky OVM zriadené pre tento orgán pre jeho iné právne postavenie budú deaktivované z dôvodu zrušenia ku konkrétnemu dátumu. Táto úprava sa dotkne OVM, ktoré sú zároveň fyzickou osobou - podnikateľom, právnickou osobou, prípadne zapísanou organizačnou zložkou bez ohľadu na rozsah činností, ktoré vykonáva v postavení OVM. Zmena sa nebude týkať elektronickej schránky OVM zriadenej pre jeho právne postavenie fyzickej osoby (napr. notár, exekútor).

K deaktivácii elektronickej schránky z dôvodu zrušenia dôjde najneskôr 30. septembra 2023, pričom sa navrhuje počas tejto doby ponechať možnosť doručené uložené elektronické správy preposielať, odpovedať na ne alebo ich ukladať na vlastných zariadeniach. Po tomto dátume bude majiteľovi schránky ponechaný prístup do elektronickej schránky, s obmedzenými oprávneniami, a to do uplynutia troch rokov odo dňa deaktivácie z dôvodu zrušenia, rovnako ako je to v prípade zrušenia elektronickej schránky podľa § 15 písm. a) zákona o e-Governmente.

Uvedená zmena nemá dopad na plnenie úloh vyplývajúcich z rozsahu právomocí OVM podľa osobitných predpisov a nemá dopad na vybavovanie elektronickej podaní. Pri prijímaní elektronickej úradnej správy do elektronickej schránky OVM sa bude doručka vytvárať bezo zmeny automatizovane tak, ako doteraz. Tento postup je v súlade s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 589/2020 z 18. novembra 2020, podľa ktorého sa „*pri elektronickej doručovaní písomností neberie do úvahy povaha predmetu konania v tom zmysle, či orgán verejnej moci uplatňoval v posudzovanom právnom vzťahu svoje vrchnostenské oprávnenie, teda či je v pozícii subjektu verejnoprávneho alebo súkromnoprávneho vzťahu*“.

K bodu 24 [§ 12 ods. 4 písm. a)]:

V nadväznosti na zosúladenie pojmu zapísaná organizačná zložka so zákonom č. 272/2015 Z. z. o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, čím dochádza k rozšíreniu tejto skupiny aj na nepodnikateľov, sa navrhuje upraviť pre zapísané organizačné zložky zriaďovanie a aktiváciu elektronickej schránky na žiadosť a nie zo zákona.

K bodu 25 [§ 12 ods. 4 písm. d)]:

Navrhovaná úprava vychádza z požiadaviek praxe, kedy je pre správcu ústredného portálu najvhodnejší postup zriaďovať elektronickú schránku cudzincovi s povoleným pobytom automatizovane, keďže údaje o ňom, vrátane jednoznačnej identifikácie, má k dispozícii.

Režim aktivácie takejto schránky sa nemení a bude na rozhodnutí jej majiteľa, či si ju aktivuje, alebo nie.

K bodom 26 a 27 [§ 12 ods. 4 písm. e) a ods. 5]:
Legislatívno-technická úprava.

K bodu 28 (§ 12 odsek 10):

Podľa zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je OVM riaditeľ školy alebo školského zariadenia. Vzhľadom na rozmanitosť škôl, školských zariadení a ich vzájomné odlišnosti podľa subjektu – zriaďovateľa (napr. rôzne právne postavenie škôl a školských zariadení, právna subjektivita, financovanie a rozpočet školy), nevyhovujúci stav zdrojových a referenčných registrov a informácie v nich (najmä nedostatočná aktualizácia údajov o riaditeľoch škôl a školských zariadení) je v praxi vytváraná schránka OVM „na IČO školy a školského zariadenia“, a nie ich riaditeľom (nositeľom verejnej moci). Častým dôsledkom nekvalitných, nedostatočných a neúplných údajov je napríklad nemožnosť automatizovane aktualizovať prístup do schránky po zmene riaditeľa školy alebo zariadenia, alebo nemožnosť zriadiť schránku vôbec z dôvodu neexistencie právnej subjektivity školy alebo zariadenia a súčasne z dôvodu pasivity jej zriaďovateľa.

Vzhľadom na snahu zosúladiť právny stav s implementáciou v praxi navrhuje sa vyššie uvedený príklad zovšeobecniť a na účely zákona o e-Governmente používať ako elektronické schránky pre postavenie OVM, ak ide o fyzickú osobu, ktorá zároveň vykonáva funkciu, alebo je zamestnaná, či je v inom právnom vzťahu k subjektu, ktorý má aktivovanú, túto elektronickú schránku. Uvedené sa okrem spomínaných riaditeľov škôl môže vyskytnúť aj pri fyzických osobách v inom postavení než riaditeľ školy, ak v niektorých konaniach sú priamo tieto fyzické osoby OVM a nie “len” osobou, konajúcou v mene OVM.

K bodom 29 až 31 (§ 13 ods. 1 a 4):
Legislatívno-technická úprava.

K bodu 32 (§ 13 odsek 6):

Vzhľadom na aplikačnú prax sa explicitne vyjadruje, že udelenie oprávnenia na disponovanie s elektronickou schránkou a prístup k nej nie je totožné s plnomocenstvom udeleným podľa osobitného predpisu. To znamená, že majiteľ elektronickej schránky aj osoba, ktorej oprávnenie k prístupu sa udeľuje, si musia byť vedomí svojich oprávnení a povinností, ako aj následkov prekročenia oprávnenia konať v mene majiteľa elektronickej schránky. Inak povedané, to že má oprávnená osoba udelený prístup k elektronickej schránke, neznamená automaticky, že má právo autorizovať elektronické podania alebo iné dokumenty v mene majiteľa elektronickej schránky; toto oprávnenie jej musí vyplývať z interných predpisov alebo iného právneho titulu. Uvedené znamená, že ak osobitný predpis vyžaduje preukázanie plnomocenstva na určitý úkon za majiteľa elektronickej schránky, udelenie oprávnenia na disponovanie elektronickou schránkou nenahrádza toto plnomocenstvo podľa osobitného predpisu. Zároveň však udelenie prístupu k elektronickej schránke je právnym úkonom majiteľa, pričom majiteľ a osoba oprávnená si musia vlastnými vnútornými predpismi a pokynmi vyjasniť, ktoré úkony v elektronickej schránke má táto osoba oprávnenie vykonávať.

K bodu 33 (§ 13 ods. 7):

Navrhuje sa upraviť predmetné ustanovenie tak, aby viac zodpovedalo praktickému výkonu a potrebám správy oprávnení k elektronickej schránke prostredníctvom ústredného portálu.

K bodu 34 (§ 14 ods. 1):

Na účely minimalizácie priestoru pre špekulatívne konanie pri elektronickom doručovaní sa navrhuje, aby ak už je elektronická úradná správa v elektronickej schránke uložená, nemala deaktivácia elektronickej schránky vplyv na jej doručenie. Inak povedané, ak si adresát deaktivuje elektronicкую schránku v čase, kedy v nej má elektronické správy, ktorým plynie úložná lehota, tieto budú najneskôr uplynutím úložnej lehoty doručené, bez ohľadu na deaktiváciu. Prístup do elektronickej schránky deaktiváciou nezaniká, preto ani možnosť adresáta oboznámiť sa s obsahom správy nebude obmedzená.

K bodu 35 [§ 14 ods. 2 písm. d) a e]):

Navrhovaná úprava vychádza z požiadaviek praxe, kedy je pre správcu ústredného portálu najvhodnejší postup deaktivácie elektronickej schránky fyzickej osoby - podnikateľa automatizovane a v rovnakom režime, ako pri právnických osobách, či OVM. Režim deaktivácie v tomto prípade nastúpi pri zániku alebo zrušení oprávnenia na podnikanie (teda zanikne status fyzickej osoby - podnikateľa), pričom ak osoba vykonáva viac predmetov podnikania, regulovaných viacerými právnymi predpismi, tak deaktivácie z tohto dôvodu nastane až zánikom, resp. zrušením posledného takéhoto oprávnenia. Inak povedané, tento dôvod deaktivácie nebude viazaný na zmeny v predmete činnosti.

Na účely reflektovania právnej úpravy zákona č. 231/2019 Z. z. o výkone detencie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v úprave deaktivácie elektronickej schránky v podobných situáciách podľa § 14 ods. 2 písm. e) sa navrhuje doplniť medzi možnosti deaktivácie aj deaktiváciu v prípade výkonu detencie.

K bodu 36 [§ 14 ods. 3 písm. c)]:

V nadväznosti na povinnú deaktiváciu elektronickej schránky fyzickej osoby podnikateľa pri zániku jeho právneho postavenia sa navrhuje umožniť zrušenie deaktivácie na žiadosť, ak dôvody deaktivácie zaniknú – teda v prípade, ak sa opäť stane fyzickou osobou podnikateľom.

K bodu 37 (§ 17 odsek 2):

Navrhuje sa ustanoviť možnosť pre dva navzájom komunikujúce OVM používať na komunikáciu elektronicкую správu doručovanú do elektronickej schránky aj ak komunikujú mimo výkonu verejnej moci, ako ho definuje zákon o e-Governmente. Táto možnosť je v súčasnom znení § 17 ods. 2 zákona o e-Governmente implicitne obsiahnutá, avšak z dôvodu množiacich sa otázok spojených s výkladom tohto ustanovenia pri používaní elektronickej schránky sa navrhuje vyjadriť túto možnosť explicitne. Znamená to potvrdenie dnes platného stavu, že aj v komunikácii napr. v rámci úradného styku môžu OVM na elektronicкую schránku na vzájomnú komunikáciu používať.

K bodom 38 až 41 (§ 19 ods. 4):

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zmenami v autentifikácii.

K bodu 42 (§ 19 odsek 6):

Na odstránenie výkladových pochybností sa navrhuje doplniť ustanovenie o možnosti zvoliť si úroveň autentifikácie pri prístupe do informačného systému prostredníctvom prístupového miesta o možnosť zvoliť si úroveň autentifikácie aj pri používaní konkrétnej elektronickej služby verejnej správy. Ide o úkon, ktorý už dnes vyplýva zo štandardov a jeho explicitné vyjadrenie v návrhu zákona len reflektuje túto reguláciu.

K bodom 43 až 50 (§ 21 až 22a):

Navrhuje sa otvoriť právnu úpravu pre používanie iných než dnes v zákone o e-Governmente ustanovených autentifikátorov. Zachováva sa možnosť autentifikácie s použitím dokladov (eID a doklad o pobyte cudzinca), ako aj autentifikačných prostriedkov notifikovaných podľa nariadenia (EÚ) č. 910/2014 a pre iné autentifikačné prostriedky sa navrhuje zaviesť pravidlo ich súladu so štandardmi a postupmi podľa zákona o e-Governmente, evidencia a následné používanie podľa rozhodnutia orgánu verejnej moci.

Právna úprava je dvojkoľajná v zmysle, že ustanovuje taxatívny výpočet autentifikátorov, ktoré sú podporované všetkými prístupovými bodmi a bez bližšej špecifikácie umožňuje pre špecializované portály zriadenie aj iných autentifikačných prostriedkov. Vzhľadom na technologické možnosti, ako aj z praktického hľadiska sa tento stav nejaví vhodný, keďže jednak bez zmeny zákona o e-Governmente neumožňuje na centrálnej úrovni a s povinnou podporou prístupových miest použiť akékoľvek autentifikačné riešenie, ktoré by mohlo byť vhodné a tiež z dôvodu, že de facto vyžaduje popis technických podrobností autentifikátorov (mimo dokladov a eIDAS schém) vo všeobecne záväzných právnych predpisoch. Z hľadiska podmienok, ktoré musí každý autentifikačný prostriedok spĺňať pritom platia jednotné pravidlá v oblasti regulácie informačných technológií verejnej správy a tiež štandardov, preto pomenúvanie konkrétnych možných riešení sa javí ako nadbytočné a zväzujúce – osobitne, ak podstatným nie je pomenovanie riešenia, ale fakt, či a v akom rozsahu spĺňa podmienky štandardov.

Preto sa pristúpilo k autentifikačným prostriedkom obdobne, ako k vládny cloudovým službám, t.j. zaviesť jednoduchý proces evidovania, spojený s preukázaním splnenia podmienok vyžadovaných pre informačné technológie verejnej správy. Takto evidované autentifikačné prostriedky bude možné použiť podľa potreby OVM na špecializovanom portáli, resp. po splnení zákonných podmienok na centrálné riešenie aj na ústrednom portáli.

Napriek tomu, že z pohľadu materiálnej regulácie sa nič zásadné nemení a podmienky na autentifikačné prostriedky v informačných technológiách verejnej správy zostávajú rovnaké, umožní táto zmena nielen rozvoj a konkurenciu autentifikačných prostriedkov, ale aj používanie riešení tretích strán, mimo OVM.

Nemení sa ani spôsob zabezpečenia autentifikácie s použitím úradného autentifikátora a prostriedku podľa nariadenia eIDAS. Orgán verejnej moci, ktorému § 21 ods. 6 ukladá povinnosť zabezpečiť autentifikáciu s použitím týchto autentifikačných prostriedkov bude môcť naďalej splniť túto povinnosť aj tým, že využije existujúce funkcionality autentifikačného modulu (nevyžaduje sa teda, aby orgány verejnej moci budovali na tento účel vlastné riešenia).

K bodu 51 [§ 23 ods. 1 písm. a)]:

Navrhuje sa zjednodušiť podmienky tzv. „autorizácie klikom“ a ponechať v zákone e-Governmente len dve základné podmienky – musí ísť o riešenie prístupového miesta a zároveň musí byť podmienené autentifikáciou na úrovni „pokročilá“. Ostatné podmienky dnes účinnej úpravy budú navrhnuté do štandardov pre informačné technológie verejnej správy, keďže ide o podmienky na úrovni technického riešenia, ktorých miesto je práve v štandardoch a nie v zákone e-Governmente. Navrhovaná úprava nie je úpravou vyvolanou projektom Slovensko v mobile. Navyše, Slovensko v mobile je súčasťou ústredného portálu verejnej správy, čiže nejde ani o duplicitu a ani o dopĺňajúce sa funkcionality. Pre zabezpečenie funkčnosti autorizácie klikom vytváratej na ústrednom portáli verejnej správy je potrebné zrealizovať centrálné riešenie overenia a spracovania autorizácie klikom v spoločných moduloch ústredného portálu verejnej správy s doložkou preukazujúcou vykonanú autorizáciu klikom v zmysle štandardov, čo má dopady na spoločné moduly ako je centrálna elektronická podateľňa pre úpravu centrálny zasielaného výsledku overenia, modul elektronických schránok pre zobrazovanie informácií o autorizácii klikom, modul elektronického doručovania pre spracovanie výsledku overenia v autorizačnej doložke listinného rovnopisu a modul

dlhodobého uchovávaní pre spracovanie upraveného výsledku overenia podpisov. Zároveň je potrebné zabezpečiť vytváranie autorizácie klikom v súlade s ustanovením a štandardmi pre podania vytvárané na ústrednom portáli verejnej správy s doložkou preukazujúcou autorizáciu klikom. Autorizácia klikom v súčasnosti nie je zrealizovaná na ústrednom portáli a riešenie centrálného overovania v spoločných moduloch a vytvárania na ústrednom portáli verejnej správy nie sú pokryté projektom Slovensko v mobile.

K bodu 52 (§ 23 odseky 9 a 10):

Navrhuje sa explicitne vyjadriť spôsob implementácie tzv. „autorizácie klikom“ na ústrednom portáli a na špecializovanom portáli. Kým pre ústredný portál, ako centrálny komponent, sa vyžaduje, aby tento spôsob autorizácie bol dostupný pre všetky podania, ktoré takto autorizované byť môžu, pre špecializované portály sa ponecháva možnosť voľby, pre ktoré elektronické služby tento spôsob zavedú. Dôvody pre možnosť výberu na strane špecializovaných portálov spočívajú najmä v tom, že špecializované portály neimplementujú „univerzálnu autorizačnú funkciu“, ale obvykle je pre určitý typ podania na portáli celý proces jeho spracovania, ktorý logicky končí jeho autorizáciou a odoslaním - pre iné typy podaní voči tomuto OVM nemusí tento portál poskytovať takúto podporu. Okrem toho, rôzne typy podaní sú spojené s rôznou úrovňou vyžadovanej spoľahlivosti, preto spôsob implementácie tzv. „autorizácie klikom“ a príslušná funkcia špecializovaného portálu budú pre rôzne typy podaní rôzne. V neposlednom rade, spracovanie rôznych typov podaní cez špecializovaný portál môže byť viazané na rôzne systémy, postupy, či organizačné jednotky, čo by pri plošnej povinnosti zavedenie takejto autorizácie automaticky znamenalo množstvo ďalších zmien.

O akceptovaní uznaných spôsobov autorizácie pre konkrétne elektronické služby by mal rozhodovať gestor danej elektronickej služby. V prípade, ak by sa predpísala možnosť používať všetky spôsoby autorizácie prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy, bez možnosti voľby pre gestora služby, znamenalo by to stratu kontroly gestora služby nad určovaním akceptovaných spôsobov autorizácie, čo by nebolo vhodné. Z tohto dôvodu sa navrhuje doplnenie nového odseku 10.

K bodu 53 až 55 (§ 24 ods. 2, 3 a § 25 ods. 1):

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením inštitútu IOM.

K bodu 56 (§ 26 ods. 2):

Vzhľadom na zmenu v spôsobe vytvárania elektronických úradných dokumentov a v ustanovení možnosti vytvárať ich aj bez použitia elektronického formulára sa navrhuje upraviť povinnosť vytvárania elektronických formulárov a zúžiť ju len na formuláre k tým elektronickým úradným dokumentom, ktoré sa s ich použitím vytvárajú. Inak povedané, v oblastiach a v konaniach, kde budú vydávané elektronické úradné dokumenty bez použitia elektronického formulára nebude mať ústredný orgán povinnosť vzory elektronických formulárov vytvárať. V ostatných oblastiach a konaniach, kde sa elektronické formuláre budú na vytváranie elektronického úradného dokumentu používať, zostane povinnosť podľa § 26 ods. 2 bez zmeny.

K bodom 57 až 60 (§ 26 ods. 5 až § 28):

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na zmenu v spôsobe vyhotovovania elektronického úradného dokumentu.

Pokiaľ ide o povinnosť podľa § 27 ods. 5, na základné údaje a ich dátovú štruktúru sa použije ustanovenie bodov 2.3.7 a 2.3.8 vyhlášky č. 78/2020 Z. z. o štandardoch pre informačné technológie verejnej správy v znení vyhlášky č. 546/2021 Z. z. Podľa týchto ustanovení dátová štruktúra pre základné údaje bude obsahovať najmenej údaje uvedené vo forme samostatných

dátových prvkov, ktorými sú (i) názov orgánu, ktorý konanie či úkon uskutočnil, (ii) identifikátor osoby orgánu, ktorý konanie či úkon uskutočnil, (iii) dátum vydania elektronického úradného dokumentu, (iv) identifikačné údaje elektronického úradného dokumentu, a (v) predmet konania. Dátová štruktúra zároveň spravidla bude obsahovať aj (i) typ elektronického úradného dokumentu, a (ii) poštovú doručovaciu adresu.

K bodu 61 (§ 30 odsek 1):

Legislatívno-technická úprava spresňujúca obsah elektronickej doručenky.

K bodu 62 (§ 31a ods. 6):

Legislatívno-technická úprava spresňujúca platné znenie zákona.

K bodu 63 (§ 31a ods. 11):

Legislatívno-technická úprava spresňujúca platné znenie zákona.

K bodu 64 (§ 31a odsek 12):

OVM, ktoré nie sú zapojené do centrálného úradného doručovania, už dnes musia overovať stav elektronickej schránky adresáta alebo osoby, ktorej sa doručuje. Táto povinnosť vyplýva z úvodnej vety odseku 1, podľa ktorého má OVM povinnosť doručovať elektronicke, pričom miestom na doručovanie je elektronická schránka, ktorá je aktívna. OVM je teda povinný zistiť, či je schránka aktívna na doručovanie, či už manuálne alebo automatizovane, aby mohol splniť zákonnú požiadavku „doručovať do aktívnej elektronickej schránky“.

Uvedené pravidlo má za cieľ odosielať prostredníctvom modulu elektronického doručovania len tie úradné správy, ktoré môžu byť reálne doručené a nezahľcovať zbytočne ústredný portál. Navrhuje sa povinnosť overovať stav elektronickej schránky vyjadriť aj explicitne, pričom výnimka z tejto povinnosti sa bude týkať len OVM, ktoré sú zapojené do centrálného úradného doručovania, a to práve z dôvodu, že predmetnú povinnosť zabezpečuje správca modulu elektronického doručovania.

K bodu 65 (§ 31a ods. 14):

Navrhuje sa doplniť možnosť vytvárania informácie o výsledku doručenia v prípadoch, keď poštový podnik bude mať k dispozícii údaje o doručení poštovej zásielky z informačného systému International Postal System (IPS), ktorú tam uvedie poštový podnik krajiny určenia. Zároveň sa navrhuje doplniť, že informácia o výsledku doručenia nebude obsahovať dôvody nedoručenia nakoľko tieto dôvody sa v IPS neuvádzajú.

K bodu 66 (§ 32 odseky 5 až 7):

Legislatívno-technické úpravy, v časti nadväzujúce aj na zmenu v § 14 ods. 1 a 32 ods. 5.

K bodu 67 (§ 34 ods. 2 a 4):

Navrhuje sa zúženie povinnosti zverejňovania informácií prostredníctvom elektronickej úradnej tabule. Zo skúsenosti vyplýva, že tento nástroj je pri informovaní verejnosti resp. účastníkov administratívnych konaní a adresátov zverejnených dokumentov nadbytočný v časti týkajúcej sa dokumentov, ktoré sú zverejňované na webových sídlach. Používatelia elektronickej služieb štátu zároveň preferujú webové sídla jednotlivých orgánov verejnej moci.

K bodom 68 až 70 (§ 35 odseky 3 a 4)

Navrhuje sa rozšíriť okruh subjektov, oprávnených vykonávať zaručenú konverziu aj o banky a pobočky zahraničných bánk, a to ako svojho druhu doplnkovú činnosť pre ich klientov, ak sa

vykonáva v súvislosti s bankovými činnosťami, ktoré pre klienta poskytujú. Takáto úprava má potenciál zjednodušiť komunikáciu klientov bánk napr. so štátnymi orgánmi v katastrálnom konaní.

Okrem uvedeného sa navrhuje legislatívno-technická úprava odseku 3 písm. a) a b) a v odseku 4, súvisiaca s vypustením inštitútu IOM.

K bodom 70 až 81 (§ 36 až 39):

Návrhy zmien v zaručenej konverzii majú za cieľ posilniť dôveryhodnosť novovzniknutých dokumentov, odbúrať administratívnu náročnosť spojenú s vedením „lokálnych“ evidencií a vytváraním osvedčovacích doložiek a ustanoviť jedno dôveryhodné miesto overenia záznamu o vykonanej konverzii. V praktickej rovine toto riešenie odbúra potrebu autorizácie záznamu o zaručenej konverzii a tým aj potenciálne problémy v komunikácii a verifikačných procesoch na strane centrálnej evidencie. Z hľadiska procesu výkonu zaručenej konverzie sa pravidlá nemenia, rozdiel bude najmä v postupnosti krokov a vytváraní výsledného novovzniknutého dokumentu. Počas procesu zaručenej konverzie bude podstatná komunikácia s centrálnou evidenciou, do ktorej sa budú vkladať údaje, dnes evidované v zázname – zjednodušene povedané, záznam sa bude vytvárať v centrálnej evidencii. Používanie aplikácií na zaručenú konverziu tým nebude dotknuté, rozdiel bude spočívať v tom, že záznam bude vytváraný takpovediac v reálnom čase a po vykonaní konverzie a vytvorení záznamu bude poskytnutý údaj do osvedčovacej doložky. Týmto údajom bude jednoznačný identifikátor záznamu danej zaručenej konverzie a okrem neho nebude doložka obsahovať žiadne iné údaje o zaručenej konverzii. Tým sa v praktickej rovine docieľa, že novovzniknutý dokument vznikne až ak bude záznam korektne zaznamenaný v centrálnej evidencii.

Vzhľadom na potrebu implementácie týchto zmien do procesov centrálnej evidencie sa navrhuje odklad účinnosti týchto zmien.

K bodu 82 (§ 39 odsek 7):

Legislatívno-technická úprava, zjednocujúca spôsob odkazu na štandardy.

K bodu 83 (§ 39 odsek 8):

Na základe požiadaviek z praxe sa zavádza možnosť pre osobitný predpis ustanoviť, že konkrétny OVM môže vykonávať zaručenú konverziu odplatne. Vo vzťahu k ostatným osobám vykonávajúcim konverziu naďalej zostáva zachovaný možný odplatný výkon s tým, že sadzobník úhrad bude explicitne ustanovený ako predpis, regulujúci maximálnu sumu odplaty. Do akého právneho titulu sa následne odplata premietne bude vecou osoby vykonávajúcej konverziu.

K bodom 84 až 93 [§ 40 až 44 a § 56 ods. 1 písm. b)]:

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením inštitútu IOM.

K bodu 94 [§ 56 ods. 1 písm. e)]:

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s presunom agendy vládneho cloudu do zákona č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 95 [§ 56 ods. 1 písm. f)]:

Navrhuje sa doplniť sankcia pre osobu vykonávajúcu konverziu za porušenie ustanovení zákona o e-Governmente pri výkone zaručenej konverzie. Dôvodom je, že táto sankcia v právnej úprave absentuje a dodržiavanie povinností pri výkone zaručenej konverzie je, vzhľadom na závažnosť následkov pri ich porušení, potrebné zabezpečiť aj týmto spôsobom.

K bodu 96 [§ 56 ods. 1 písm. g]):

Vzhľadom na potrebu aj sankčne zabezpečiť dodržiavanie povinností podľa zákona o e-Governmente sa navrhuje pri tzv. všeobecnej skutkovej podstate vypustiť podmienku závažnosti spôsobu porušenia povinnosti.

K bodom 97 a 98 [§ 59 ods. 1 písm. a), e) a f]):

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením inštitútu IOM.

K bodu 99 [§ 59 ods. 1 písm. g]):

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zmenami v regulácii obsahu elektronickej doručky.

K bodu 100 [§ 59 ods. 1 písm. i]):

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zmenami v regulácii zaručenej konverzie.

K bodu 101 (§ 59 odsek 2):

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zmenami v regulácii autentifikátorov.

K bodu 102 (§ 60f ods. 5):

Navrhuje sa predĺžiť oprávnenie Sociálnej poisťovne, vytvárať a aktualizovať elektronický formulár elektronického podania a elektronického úradného dokumentu len ako elektronický dokument, ktorý nemusí spĺňať ďalšie náležitosti elektronického formulára podľa § 3 písm. i), § 24 ods. 2 písm. b) a c) a ods. 3 písm. a) a e) do 31. decembra 2023. Dôvodom návrhu je väzba na realizované projekty Sociálnej poisťovne, ako aj funkčnosť a dostupnosť nástroja na vytváranie elektronických formulárov, ktorý je v gescii NASES.

K bodu 103 (§ 60j):

Navrhujú sa ustanoviť prechodné ustanovenia k niektorým novým povinnostiam a navrhovaným zmenám.

Ustanovenia odsekov 1 až 3 sa týkajú zmien v elektronických schránkach. Vzhľadom na náročnosť zmeny elektronických schránok OVM a dopady súvisiace s deaktiváciou elektronickej schránky sa navrhuje prechodné obdobie na zabezpečenie procesu deaktivácie, ako aj umožniť v rámci prechodného obdobia OVM správy doručené do schránok, ktoré sú predmetom deaktivácie, uložiť alebo preposlať do inej jeho elektronickej schránky. Po úspešnej deaktivácii sa bude možné do schránky prihlásiť, no nebude možné vykonať v schránke žiadne úkony s uloženými správami, ani na ne odpovedať z tejto schránky.

Vo vzťahu k zavedeniu nového režimu deaktivácie elektronickej schránky fyzickej osoby podnikateľa v § 14 ods. 2 písm. d) sa navrhuje ustanoviť prechodné obdobie, potrebné na nastavenie procesov automatickej deaktivácie.

Ročné prechodné obdobie sa navrhuje aj na účely zriaďovania, resp. používania elektronickej schránky pre OVM, ktoré sú fyzickou osobou vykonávajúcou funkciu alebo činnosť v subjekte, ktorý má aktivovanú elektronickú schránku (§ 12 ods. 10). Dôvodom je potreba časového priestoru jednak na technické zabezpečenie tohto procesu na strane správcu modulu elektronických schránok a tiež pre samotné OVM na prispôsobenie interných procesov.

Z dôvodu zmeny režimu pre elektronické schránky zapísaných organizačných zložiek v § 12 ods. 4 písm. e), spojené s možnosťou ich deaktivácie na žiadosť sa navrhuje vyjadriť, že túto možnosť majú aj zapísané organizačné zložky, ktoré už majú zriadenú a aktivovanú elektronickú schránku.

V nadväznosti na zmeny v regulácii autentifikátorov sa navrhuje ustanoviť prechodné obdobie najviac v trvaní dvoch rokov, počas ktorého bude možné používať autentifikátory vydané podľa doterajších predpisov. Toto obdobie zároveň bude slúžiť na podanie žiadosti o zápis autentifikačného prostriedku do novej evidencie, ak jeho prevádzkovateľ bude mať záujem na jeho zachovaní. Na vybudovanie evidencie sa navrhuje prechodné obdobie jedného roka.

V spojení so zmenami vo vytváraní elektronického úradného dokumentu sa navrhuje umožniť počas dvoch rokov používať dnes účinné ustanovenie § 28 ods. 6, keďže existujú OVM, ktoré majú informačné systémy a vydávanie elektronických úradných dokumentov implementované spôsobom využívajúcim túto možnosť.

Rovnako sa navrhuje prechodné ustanovenie vo vzťahu k zmenám v elektronickom doručovaní, podľa ktorého správy odoslané a nedoručené podľa doterajších predpisov sa doručujú podľa nových pravidiel a vo vzťahu k prebiehajúcim konaniam o správnych deliktoch.

K bodu 104 (§ 61):

V spojení so zrušením inštitútu IOM sa navrhuje zrušiť aj príslušný vykonávací predpis, ktorým je vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 25/2014 Z. z. o integrovaných obslužných miestach a podmienkach ich zriaďovania, označovania, prevádzky a o sadzobníku úhrad v znení neskorších predpisov.

V nadväznosti na zmeny v regulácii autentifikačných prostriedkov sa navrhuje zrušiť vyhlášku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 29/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o alternatívnom autentifikátore v znení vyhlášky č. 239/2019 Z. z. Tento autentifikačný prostriedok bude môcť byť používaný v zmysle prechodných ustanovení § 60i a rovnako tak na žiadosť Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zapísaný do novej evidencie.

K čl. II (zákon o súdnych poplatkoch)

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením inštitútu IOM.

K čl. III (zákon o správnych poplatkoch)

K bodu 1 (§ 4):

Navrhuje sa zavedenie oslobodenia od správneho poplatku pri prevode správy majetku štátu (generálne oslobodenie na všetky spoplatnené úkony a konania správnych orgánov).

S prevodom správy majetku štátu, ktoré realizujú správcovia majetku štátu, súvisí potreba uhradiť správne poplatky (najčastejšie súvisiace so zmenami v katastri nehnuteľností, výpismi z katastra, v evidencii vozidiel, prípadne ostatnými úkonmi). Správcovia majetku štátu sú legislatívne zadefinovaní v § 1 ods. 1 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších právnych predpisov ako

- i) štátna rozpočtová organizácia a štátna príspevková organizácia,
- ii) štátny fond,
- iii) právnická osoba zriadená osobitným zákonom ak na základe zákona spravujú majetok štátu,
- iv) štátny orgán bez právnej subjektivity, ak podľa zákona o správe majetku štátu alebo osobitného predpisu spravuje majetok štátu.

Keďže ide o organizácie štátnej správy, úhrada správneho poplatku pri prevode správy majetku štátu predstavuje na jednej strane výdavok štátneho rozpočtu a zároveň na druhej strane príjem do štátneho rozpočtu. Rozpočtovo je teda tento poplatok neutrálny, avšak organizácia platiaca poplatok musí v rozpočte nájsť dané prostriedky na realizovanie prevodu správy.

Nadbytočnosť tohto správneho poplatku v procese prevodu správy majetku štátu bola identifikovaná v priebehu mapovania a analýzy stavu podporných a administratívnych procesov vo vybraných inštitúciách verejnej správy a návrh optimalizovaných a unifikovaných podporných a administratívnych procesov (ďalej len „mapovanie CES“) v roku 2020.

V dotazníkovom prieskume k mapovaniu CES odpovedali dopytované štátne organizácie (spolu cca 460), že správny poplatok za prevod správy majetku sa dotýka:

- 11 % organizácií štátnej správy platí správny poplatok ako organizácia ponúkajúca majetok,
- 25 % organizácií štátnej správy platí správny poplatok ako organizácia prijímajúca majetok.

Budovanie Centrálneho ekonomického systému je založené na implementovaní efektívnej elektronizácie podporných a administratívnych procesov, a to vrátane procesov správy a evidencie majetku štátu. Svojimi technickými a metodickými nastaveniami sa snaží CES plniť požiadavky na informatizáciu a elektronizáciu v štátnej správe.

Cieľom navrhovanej zmeny je odstránenie administratívnej záťaže pri prevode správy majetku štátu. Odstránenie tejto administratívnej záťaže by malo pozitívny vplyv na efektívnejší výkon elektronických služieb v rámci štátnej správy (štátna organizácia poskytuje napr. služby katastra inej štátnej organizácii).

Dôvodom úpravy v predkladanom návrhu zákona je, že táto požiadavka vznikla v spojení s aktuálnymi realizáciami projektov informačných technológií verejnej správy.

K bodom 2 až 5:

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zmenami v regulácii zaručenej konverzie a s vypustením inštitútu IOM.

K čl. IV (zákon o katastri nehnuteľností):

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením inštitútu IOM.

K čl. V (zákon o štátnej správe v školstve a školskej samospráve)

Legislatívno-technické úpravy súvisiace so zmenami v § 12 ods. 10 zákona o e-Governmente.

K čl. VI (zákon o registri trestov):

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením inštitútu IOM.

K čl. VII (daňový poriadok)

K bodu 1 (odkaz 29):

Navrhuje sa upraviť znenie poznámky pod čiarou, a to z dôvodu, že odkazovalo na právny predpis, ktorý sa na účely doručovania už nepoužíva. Aj touto zmenou sa vyjadruje fakt, že na účely doručovania úradných dokumentov správcom dane sa doručuje do elektronických schránok podľa zákona o e-Governmente a postupom zákona o e-Governmente.

K bodu 2 (§ 32 ods. 4):

Zákon o e-Governmente na účely zriaďovania schránok vychádza z pravidla „jedna schránka pre jedno právne postavenie“ a tieto právne postavenia sa v prípade konania podľa Daňového poriadku nezhodujú s postavením daňového subjektu (správca dane nemusí nevyhnutne

rozlišovať medzi fyzickou osobou a fyzickou osobou podnikateľom, obe postavenie môžu byť subsumované pod daňový subjekt). Z uvedeného dôvodu sa navrhuje explicitne vyjadriť pravidlo, podľa ktorého správca dane v takomto prípade má možnosť voľby, do ktorej schránky (do schránky, pre ktoré právne postavenie) elektronický dokument doručí. Doručenie do ktorejkoľvek z aktivovaných schránok bude na účely daňového konania riadnym doručením, ak má daňový subjekt viacero elektronických schránok.

K bodu 3 (§ 33 ods. 3):

Elektronická osobná schránka ako inštitút zostáva zachovaná, pre doručenie v prípadoch, kedy sa podľa osobitných predpisov nedoručuje do elektronickej schránky podľa zákona o e-Governmente. Na tento účel zostáva zachovaná aj úprava § 32 ods. 5 a 6. Aby sa predišlo prípadným výkladovým nejasnostiam navrhuje sa ustanoviť, že ak sa doručuje podľa zákona o e-Governmente, tak komunikácia cez elektronickú osobnú schránku nenahrádza doručovanie do elektronickej schránky podľa zákona o e-Governmente.

K čl. VIII (zákon o pozemkových spoločnostiach):

S cieľom sfunkčnenia a zefektívnenia procesu aktivácie elektronických schránok pozemkových spoločností, keď je nevyhnutná jednoznačná identifikácia osôb oprávnených konať za spoločnosť, vrátane osoby oprávnenej pristupovať a disponovať s elektronicou schránkou spoločnosti. Obdobný návrh bol uplatnený už v rámci tzv. návrhu zákona o údajoch, avšak tento zákon nebol postúpený do ďalšieho legislatívneho procesu. Údaje umožňujúce prístup sú preto až do súčasnosti riešené prostredníctvom provizórnych riešení a ich aplikácia je problematická. Preto sa navrhuje zaradenie týchto ustanovení do novely zákona o e-Governmente, s ktorým problematika priamo súvisí a umožní sa tým zabezpečenie riadneho a trvalého riešenia prístupu oprávnených osôb k elektronickým schránkam.

K bodu 1 [§ 23 ods. 1 písm. e)]:

Z hľadiska potreby komplexnosti a nezameniteľnosti údajov o členoch volených orgánov pozemkových spoločností a osôb oprávnených konať za pozemkové spoločnosť je vhodné, aby jednoznačný osobný identifikátor bol uvedený aj pri členoch výboru a dozornej rady.

K bodu 2 [§ 23 ods. 1 písm. f)]:

Z hľadiska jednoznačnosti priradenia oprávnení vstupovať do elektronickej schránky spoločnosti a nakladať s ňou je vhodné osobitne uvádzať fyzickú osobu oprávnenú nakladať s touto elektronicou schránkou spoločnosti a to najmä v prípadoch, ak toto oprávnenie nemá predseda spoločnosti, alebo ak je za predsedu alebo člena spoločnosti zvolená právnická osoba, ktorá je členom spoločnosti.

K bodu 3 (§ 23 ods. 3):

Z dôvodu ochrany osobných údajov sa vo verejne prístupnom registri navrhuje nezverejňovať dátum narodenia a rodné číslo fyzickej osoby. Ochranu rodného čísla, ako osobného údaju, je potrebné zabezpečiť aj pri vydávaní výpisu z registra pozemkových spoločností. Údaj o dátume narodenia však navrhujeme ponechať ako súčasť výpisu vzhľadom na to, že výpis býva používaný pri komunikácii s orgánmi verejnej správy, poisťovňami, bankami a pod., kedy je potrebná nezameniteľná identifikácia osôb.

K bodu 4 (§ 25 ods. 1):

Z hľadiska princípu znižovania administratívnej záťaže sa neohlasujú zmeny údajov, ktoré si orgány verejnej moci získavajú z úradnej povinnosti. Ide najmä o údaje, ktoré sú orgány

povinné získavať prostredníctvom referencovania príslušných hodnôt z referencovaných údajov.

K bodu 5 (§ 28 ods. 1):

Povinnosť oznámiť údaje o rodnom čísle je potrebné účinne vynútiť, preto je potrebné, aby túto povinnosť mohol v prípade nesplnenia účinne vynútiť okresný úrad v rámci štátneho dozoru.

K bodu 6 (§ 32c):

V rámci prechodných ustanovení sa dopĺňa povinnosť pozemkových spoločenstiev oznámiť údaje o rodnom čísle k už zapísaným osobám konať za spoločenstvo a osobám v orgánoch spoločenstva tak, aby boli údaje v zdrojoch registra pre potreby jednoznačnej identifikácie osôb úplné. Keďže ide o dodatočný zápis údajov, nie o zápis zmien v orgánoch spoločenstva, nemožno tento návrh na zápis vyplývajúci zo zákonnej povinnosti považovať za takú zmenu údajov, ktorá by oprávňovala na výber správneho poplatku súvisiaceho so zápisom zmien na základe rozhodnutia pozemkového spoločenstva.

K čl. IX (zákon o upomínacom konaní):

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením inštitútu IOM.

K čl. X (zákon o informačných technológiách vo verejnej správe)

K bodu 1 [§ 3 písmeno c):

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 2 [§ 4 písm. b):

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so spresnením pravidiel využívania Govnetu.

K bodu 3 [§ 6 ods. 1 písm. e):

V spojení s kompetenciami orgánu riadenia vo vzťahu k schvaľovaniu veľkých projektov a veľkých zmlúv v prevádzke sa navrhuje explicitne vyjadriť, že orgán vedenia, rovnako ako aj orgán riadenia sú o.i. povinní vykonávať správu informačných technológií verejnej správy aj s ohľadom na faktory, akými sú úlohy, ktoré musia plniť podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, resp. potreba reagovať na požiadavky koncových užívateľov.

K bodom 4 a 6 (§ 9 ods. 1 a 2):

Navrhovaná zmena súvisí so zmenou v povinnostiach v oblasti riadenia prevádzky (§ 16) a jej podstatou je vytvorenie zoznamu, ktorý na rôzne účely v rámci riadenia prevádzky bude ustanovovať pre orgán riadenia záväzné hodnoty. Ide vo všetkých troch prípadoch (dostupnosť, spoločné aktíva a monitorované údaje) o povinnosti, ktoré sú zákonom orgánu riadenia uložené. Obsah evidencie teda nebude ukladať nové povinnosti, bude spresňovať obsah zákonom ustanovenej povinnosti a zabezpečiť jej jednotné plnenie.

Vzhľadom na to, že obsah evidencie bude z povahy veci dynamický a bude predstavovať svojho druhu technické popisy a údaje, navrhuje sa zvoliť rovnaký režim, aký už roky platí pre referenčné údaje.

K bodu 5 [§ 9 ods. 1 písm. t):

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením inštitútu IOM.

K bodu 7 (§ 9 ods. 4):
Legislatívno-technická úprava.

K bodom 8 až 15 (§ 11 až 16):

Zmeny v oblasti riadenia prevádzky smerujú primárne do dvoch oblastí. Prvou oblasťou je príprava zákonného titulu na ustanovenie podrobností postupu pri zmluvách v prevádzke, ktoré sú definované ako právny vzťah, ktorého predmetom je činnosť potrebná na zabezpečenie prevádzky informačnej technológie verejnej správy, riešenia servisných požiadaviek, alebo činnosť spočívajúca v riešení zmenových požiadaviek v prevádzke vrátane úpravy, rozvoja, opravy informačnej technológie verejnej správy alebo odstránenia prevádzkového incidentu na informačnej technológii verejnej správy. Inak povedané, v praxi pôjde primárne o tzv. zmluvy o SLA, ako aj zmluvné záväzky na rozvoj informačných technológií verejnej správy. Pre tento typ zmlúv sa vytvára osobitná kategória z hľadiska posudzovania veľkosti, ako aj osobitné splnomocňovacie ustanovenie na úpravu podrobností ich správy a realizácie. Je tomu tak preto, že tieto zmluvy v prevádzke z povahy veci majú odlišný režim riadenia, než „bežné“ projekty a tento fakt sa chce reflektovať aj na zákonnej úrovni a následne na úrovni podrobností vo vykonávanom predpise.

Pojmy vo vzťahu k prevádzke bude upravovať pripravovaná vyhláška o zabezpečení prevádzky, servisu, podpory, monitoringu a hodnotenia informačných technológií verejnej správy. Logika usporiadania bude taká, že servisnou požiadavkou sa bude rozumieť požiadavka na činnosť iniciovaná používateľom informačnej technológie, ktorá je v rozsahu poskytovanej služby alebo iniciuje vytvorenie zmenovej požiadavky, v prípade že nie je v rozsahu poskytovanej služby. Následne potom požiadavka na činnosti, ktoré sú mimo rozsah poskytovanej služby konštituuju zmenovú požiadavku. Zmenou v prevádzke sa bude rozumieť činnosť, ktorej účelom je úprava, rozvoj, oprava informačnej technológie alebo odstránenie prevádzkového incidentu na informačnej technológii.

Vo vzťahu k projektom upravuje príslušné pojmy vyhláška č. 85/2020 Z. z. o riadení projektov v znení neskorších predpisov. Základným pojmom je projekt, ktorý je definovaný (aj) cez požiadavku úpravy informačných technológií verejnej správy prostredníctvom zmenových požiadaviek. Zmenové požiadavky v projekte sú následne definované cez účel, ktorým je činnosť, ktorej účelom je modernizácia, úprava a rozvoj informačnej technológie verejnej správy.

Základným kritériom pre rozlišovanie zmenových požiadaviek v prevádzke a v projekte je rozdiel v sledovanom ciele a následne aj dopad na úžitkovú hodnotu informačných technológií verejnej správy. Správa v prevádzke je totiž z povahy veci činnosťou primárne plánovanou a opakovanou, ktorej cieľom je primárne poskytovanie reakcií na požiadavky používateľa a riešenie prevádzkových incidentov (najmä obnovenie prevádzky služby, zaznamenanie, splnenie alebo nesplnenie servisnej požiadavky používateľa, diagnostikovanie, eskalácia a vyriešenie prevádzkového incidentu). Následne aj dopad na úžitkovú hodnotu informačných technológií verejnej správy v rámci správy prevádzky a zmien v prevádzke je iný, ako v prípade projektu. To znamená, že z pohľadu zmien v prevádzke ide primárne o udržanie, opravu a zlepšenie v priamej väzbe na danú službu, zatiaľ čo pri projekte ide primárne o zavedenie nových informačných technológií verejnej správy a v prípade zmeny o takú zmenu, ktorej cieľom je zvýšenie hodnoty daných informačných technológií verejnej správy a nie „len“ ich riadna prevádzka.

Z uvedeného vyplýva aj základný cieľ pre delenie zmien v projekte a v prevádzke, ktorým je umožnenie realizácie zmien v prevádzke primárne podľa metodiky a štandardu COBIT 2019 a nevyžadovanie postupov podľa PRINCE 2.

Druhou oblasťou je úprava zákonného rozdelenia a základu pre nastavenie riadenia prevádzky a samotné riadenie prevádzky, so súčasným doplnením osobitného splnomocňovacieho ustanovenia na úpravu príslušných podrobností vo vykonávacom predpise. Dôvodom tejto úpravy sú potreby aplikačnej praxe, najmä fakt, že v praxi je riadenie prevádzky spravované dominantne v súlade s metodikou a štandardom COBIT 2019, čomu úprava dnešného zákona síce nebráni, ale nie je systémovo nastavená pre potreby tejto metodiky. Z uvedeného dôvodu sa navrhujú úpravy v § 16 ods. 2 až 4.

K bodu 16 (§ 24a a 24b):

K § 24a

Právna úprava vládneho cloudu z hľadiska svojho obsahu a účelu súvisí so správou informačných technológií verejnej správy a s povinnosťami orgánov riadenia a orgánu vedenia (ministerstvo investícií), preto sa navrhuje jej presun do zákona č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Nakoľko tento zákon upravuje okrem všeobecných štandardov informačných technológií verejnej správy, ako aj štandardy cloud computingu a využívania cloudových služieb, právna úprava pravidiel využívania vládnych cloudových služieb a vedenia evidencie vládnych cloudových služieb je vhodnejšia v rámci legislatívy informačných technológií verejnej správy.

S cieľom zosúladiť text pojmovo aj koncepčne s pôsobnosťou zákona č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa navrhuje nahradiť pojem „orgán verejnej moci“ pojmom „orgán riadenia“, pričom povinnosť používať vládne cloudové služby bude definovaná v závislosti od úrovne vládnych cloudových služieb, ktoré budú ustanovené podľa úrovne bezpečnosti v nadväznosti na kategorizáciu údajov, ktorých sa používanie cloudových služieb týka..

Vzhľadom na stav technológií a záruky, aké štandardné cloudové služby dnes poskytujú sa navrhuje vytvoriť priestor na používanie aj iných než vládnych cloudových služieb, a to od úrovne, ktorú ustanovia štandardy cloud computingu. V praxi to napríklad znamená, že orgán riadenia bude povinný pri výkone verejnej moci podľa zákona o e-Governmente použiť príslušnú úroveň vládnych cloudových služieb.

K § 24b

Subjekty verejnej správy už dnes v zmysle štandardov používajú na bezpečnú a spoľahlivú vzájomnú komunikáciu elektronický komunikačný systém Govnet, ktorého prevádzkovateľom je Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby. Navrhuje sa zjednotiť používanie elektronického komunikačného systému Govnet naprieč orgánmi riadenia, ktoré sú štátnou rozpočtovou organizáciou napojenou na štátny rozpočet, spresniť účel a pravidlá používania Govnetu, ako aj služieb, ktoré sú dostupné v Govnete, a to vo vykonávacom predpise ministerstva investícií.

K bodom 17 a 18 (§ 26):

Úprava súvisiaca s vypustením inštitútu IOM, ktorej cieľom je ponechať výkon tejto činnosti IOM pre prevádzkovateľa, pre ktorého v zmysle dnešného znenia § 26 explicitne oprávnenie nevyplývalo.

K bodu 19 [§ 29 ods. 1 písm. c)]:

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s úpravou vládneho cloudu.

K bodom 20 a 21 [§ 31 písm. c), f) a g)]:

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s úpravou podmienok prevádzky.

K bodu 22 [§ 31 písmeno m) a n)]:

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s úpravou Govnetu a s úpravou v § 26 ods. 2.

K bodu 23 (§ 33a):

Z hľadiska zachovania kontinuity evidencie vládnych cloudových služieb a ich používania sa navrhuje ustanoviť, že vládny cloud, vládna cloudová služba a ich evidencia podľa doterajších predpisov (zákon o e-Governmente) sú vládny cloudom, vládnu cloudovou službou a ich evidenciou podľa č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K čl. XI (účinnosť)

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje 1. októbra 2022, s odložením účinnosti zmien v zaručenej konverzii a zrušení vyhlášky o alternatívnom autentifikátore na 1. október 2024.